



СВАБОДА

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

Графіці ад Шчукіна

У цэнтры Мінска ў суботу з'явіўся велізарны надпіс «Свабоду дэпутату Клімаву!». Прычым не дзе-небудзь, а на сцяне будынка міністэрства ўнутраных справаў.

Аўтар надпісу — дэпутат Валерый Шчукін. Гэтую работу Шчукін выконваў ярка-зялёнай фарбай, сярод белага дня, не тоячыся. Каля будынка МУС ён і быў затрыманы супрацоўнікамі міліцыі. Выхадныя дні дэпутат правёў за кратамі.

Учора справу В.Шчукіна разгледзеў суд Цэнтральнага раёна Мінска. Суддзя Анатоль Барысёнак расцаніў дзеянні дэпутата як дробнае хуліганства і даў яму 10 сутак арышту.

Вадзім КАЗНАЧЭЎ

Беларускія эмігранты любяць Прагу

Яшчэ адзін беларус стаў палітэмігрантам.

Напрыканцы мінулага тыдня прытулку ў Чэхіі папрасіў 30-гадовы актывіст БНФ з Віцебска Юрый Мароз.

Наша газета неаднойчы пісала пра гэтага хлопца; ён стаў рэкардсменам па колькасці штрафаў і адсідак за ўдзел у апазіцыйных акцыях. За мінулыя паўтара года Юрый правёў каля 40 сутак у турме, а агульная сума выпісаных яму штрафаў перавышае 100 мільёнаў рублёў.

Як нам паведамілі ва ўправе БНФ, нядаўна па Віцебску нехта пачаў распаўсюджваць чуткі, быццам Мароз плануе здзейсніць на Віцебшчыне шэраг тэрарыстычных актаў. Асцерагаючыся магчымага арышту, Юрась прыняў рашэнне пакінуць Беларусь.

Дарэчы, Мароз не першы беларускі апазіцыянер, які папрасіў палітычнага прытулку ў Чэхіі. Не так даўно туды эмігравалі яго віцебскія землякі Уладзіслаў Яндзюк і Сяргей Юрчанка, Алясей Коваль і Сяргей Градоўкін з Мінска, а таксама цэлая сям'я з Мазыра. Беларусы «аблюбавалі» гэтую сярэднеўрапейскую краіну, бо атрымаць прытулак там прасцей. Калі так пойдзе і далей, то Прага зноў можа стаць асяродкам беларускай палітычнай эміграцыі, як гэта было ў 20-30-я гады.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

«Звычайны прэзідэнт» у кампаніі з Паўлікам Марозавым

У нядзелю кінарэжысёру Юрыю Хашчавацкаму ў Нью-Йорку была ўручана ганаровая ўзнагарода — прэмія Нестара Альмендраса за лепшы дакументальны фільм года.

Уручэнне прэміі было прымеркаванае да адкрыцця міжнароднага фестывалю дакументальнага кіно, які праводзіць праваабарончая арганізацыя Human Rights Watch пры садзеянні Міжнароднай лігі правоў чалавека. Праца Ю.Хашчавацкага адзначана аўтарытэтным журы за «смелую палітычную сатыру, адкрыты паказ таталітарызму, які ўсталёўвае прэзідэнт Лукашэнка — вялікі прыхільнік Гітлера». Акрамя кіназалаў у Нью-Йорку, Вашынгтоне і Бостане, фільм «Звычайны прэзідэнт» будзе паказаны ў Кангрэсе ЗША.

Другі прыз на фестывалі атрымала расійска-англійская стужка «Хлопчык-герой нумар 001», якая расказвае аб стварэнні і развянчанні міфа пра «гераізм» Паўліка Марозава.

Магдалена НЕПАКАЙ

Падпіска працягнутая да 20 чэрвеня. Не спазніся!

Падпіска на газету НАВІНЫ прымаецца ва ўсіх аддзяленнях пошты і Белсаюздруку

Кошты падпіскі:
на адзін месяц — 40 000 рублёў
на тры месяцы — 120 000 рублёў
на шэсць месяцаў — 240 000 рублёў

Наш падпісны індэкс **63312**



Пасол Вялікабрытаніі Джэсіка Пірс (на здымку) хаця і не мае рэзідэнцыі ў Драздах, але падтрымлівае сваіх калег-амбасадараў, якія лічаць незаконным патрабаванне аб высяленні.

Усе на выхад!

Чым скончыцца канфлікт беларускага кіраўніцтва з замежнымі пасольствамі — пакуль не ведае ніхто. Афіцыйны Мінск працягвае настойваць, каб паслы «ачысцілі» рэзідэнцыі ў пасёлку Дразды да сарады, 17 чэрвеня — такі тэрмін вызначыў прэзідэнт Лукашэнка. Амбасадары 14 краінаў адказалі сумесным дэмаршам, заявіўшы пратэст міністру Антановічу.

Якім можа быць далейшае развіццё падзеяў?

Францыя

Знешнепалітычнае ведамства Францыі выступіла з пратэстам супраць высялення французскага пасла ў Беларусь з яго рэзідэнцыі ў Драздах. Калі кіраўніцтва Беларусі не адменіць свайго рашэння, французскі пасол будзе адкліканы для кансультацыяў у Парыж, заявіла прадстаўнік МЗС Францыі.

Германія

«Калі ў нашай рэзідэнцыі ў Драздах адключаць ваду і электраэнергію, то я гатовы бліжэйшым рэйсам паляцець назад у Германію», — заявіў пасол ФРГ у Беларусі Хорст Він-

кельман. Праўда, пасол выказаў надзею, што да гэтага не дойдзе. На думку сп. Вінкельмана, самыя складаныя пытанні можна вырашаць шляхам дыялогу. «Аднак ствараецца ўражанне, што Беларусь — гэта краіна, дзе дыялог лічаць непатрэбнай раскошай», — зазначыў пасол.

Літва

Калі беларускія ўлады ўсё ж выселяць рэзідэнцыі пасольстваў з дыпламатычнага гарадка Дразды, Літва адкліча свайго амбасадара ў Вільнюс. Спачатку — для кансультацыяў. Гэтая праблема абмяркоўвалася на нарадзе, якую праводзіў прэзідэнт Валдас Адамкус. Адкліканне пасла для кансультацыяў у Вільнюс не лічыцца «рэзкім крокам» і хутчэй за ўсё адбудзецца, калі беларускія ўлады адключаць электрычнасць, ваду і тэлефонную сувязь у рэзідэнцыі літоўскага амбасадара. «Але мы не будзем апускацца да ўзроўню беларусаў і не станем тут, у Вільнюсе, перакопваць дарогі і блакіраваць ваарты», — заявіў прадстаўнік літоўскага МЗС.

ЗША

Афіцыйны прадстаўнік Дзярждэпартаменту ЗША Джэймс Рубін асудзіў спробы беларускага ўрада выселіць амерыканскага пасла і паслоў іншых замежных дзяржаваў з іх рэзідэнцыяў у Драздах. Нягледзячы на заявы МЗС Беларусі аб тым, што рамонтныя работы ў «пасольскім гарадку» прадывітаваны неабходнасцю замены камунікацыяў, урад ЗША лічыць, што беларускае кіраўніцтва «наўмысна парушае пагадненні аб арэндзе і патрабаванні Венскай канвенцыі», каб узяць пад свой кантроль нерухомасць у Драздах, сказаў Рубін. «Мы прыкладаем вялікія намаганні, каб падтрымліваць працоўныя адносіны з Беларуссю, але цяпер урад Беларусі робіць гэтую задачу яшчэ больш складанай, праводзячы гэтую непатрэбную, недарэчную і незаконную правакацыю. Калі беларускі ўрад пойдзе на высяленне нашага пасла, мы адразу адпаведным чынам і ўжо далі гэта разумець ураду Беларусі», — адзначыў прадстаўнік Дзярждэпартаменту.

Магдалена НЕПАКАЙ

Як у Беларусі «абараняюць прэзідэнта»

Міжнародная праваабарончая арганізацыя «Article 19» распаўсюдзіла па сваіх каналах інфармацыю аб законапраекце, падрыхтаваным беларускімі ўладамі дзеля «абароны гонару і годнасці прэзідэнта».

«Article 19» паведамляе сушэсвай грамадскасці, што нацыянальны сход Беларусі прыняў у першым чытанні папраўкі да законаў, якія прадугледжваюць суровае пакаранне за любую крытыку прэзідэнта. Праваабаронцы лічаць, што гэтыя меры стануць «абуральным парушэннем Беларускай міжнароднай абавязальнасці». Паводле Міжнароднай канвенцыі па грамадзянскіх і палітычных правах, якую падпісала і нашая краіна, кожны чалавек мае права на свабоду выказванняў і ат-

рымання любой інфармацыі (пра гэта, дарэчы, гаворыцца ў 19-м артыкуле Канвенцыі, што і дало назву арганізацыі «Article 19»). Акрамя гэтага, сцвярджаюць праваабаронцы, па агульнапрынятых міжнародных нормах, меры па абароне рэпутацыі палітычных дзеячоў увогуле павінны быць менш жорсткімі ў параўнанні з абаронай звычайных грамадзянаў — бо крытыка палітычных фігураў неабходная ў інтарэсах грамадства.

«Article 19» звяртаецца да беларускага ўрада з патраба-

ваннем спыніць працэс прыняцця паправак, а таксама адмяніць артыкул 5 закона аб друку і іншыя заканадаўчыя нормы, якія абмяжоўваюць свабоду прэсы. Праваабарончая арганізацыя таксама заклікае грамадзянаў усіх краінаў свету выказаць свой пратэст, прычым рэкамендуе звяртацца непасрэдна да Аляксандра Лукашэнкі, Міхаіла Мясніковіча, Анатоля Малафеева і Паўла Шыпука (у звароце прыводзяцца дакладныя адрасы вышэйшых службовых асобаў Беларусі), а таксама ў беларускія пасольствы і дзяржаўныя органы сваіх краінаў, адказныя за дачыненні з Беларуссю.

Алена СУРКО

Беразоўскі праводзіць форум

Учора ў мінскай штаб-кватэры СНД выканаўчы сакратар Барыс Беразоўскі адкрыў спецыяльны форум па праблемах рэфармавання садружнасці.

Беразоўскі яшчэ раз падкрэсліў, што будзе мяняцца структура і стыль работы сакратарыята, але штаб-кватэра застанецца ў Мінску. Па словах Барыса Абрамавіча, з гэтым пагадзіліся ўсе прэзідэнты краінаў СНД. Кожная дзяржава прыслала на форум сваю афіцыйную дэлегацыю. Расійскую ўзначальвае намеснік міністра замежных справаў Барыс Пастухоў. Яго ж абаралі старшынём форуму СНД.

Пленарныя паседжанне форуму будучы ладзіцца перыядычна і доўжыцца да верасня. Мяркуецца стварыць дзве рабочыя групы. Першая — па рэфармаванні СНД і яго органаў — будзе збірацца ў Мінску, а другая — па эканамічным узаемадзеянні — у Маскве. Форум павінен выпрацаваць шэраг рэкамендацыяў па лячэнні СНД, якія разгледзяць прэзідэнты на чарговым саміце.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Лукашэнка аглядае піраміды

Учора прэзідэнт Лукашэнка са светай чыноўнікаў (40 чалавек) паляцеў у Егіпет.

Двухдзённы візіт у краіну пірамідаў прадугледжвае перамовы з прэзідэнтам Мубаракам, старшынём парламента, генсекам лігі арабскіх краінаў. Як звычайна, прэзідэнт падпіша пагадненне пра асновы беларуска-егіпецкіх адносінаў і супрацоўніцтва, а таксама сумесную заяву па выніках візіту. Пасля падарожжа ў Егіпет самалёт Лукашэнкі возьме курс на Санкт-Пецярбург.

А.Д.

Галадоўка за помнік

У Бабруйску распачала галадоўку старшыня асацыяцыі ахвяраў палітычных рэпрэсіяў Ганна Бокач.

На гэты адчайны крок яе падштурхнулі дзеянні бабруйскіх уладаў, якія нечакана адмянілі свой дазвол на ўстаноўку помніка ахвярам палітычных рэпрэсіяў 30-50 гадоў у адным з гарадскіх сквераў. Цяпер гарвыканкам лічыць, што ахвярам будзе дастаткова простага каменя без памятнага надпісу.

Актывісты асацыяцыі, у якую ў Бабруйску уваходзяць 3.000 чалавек, рашуча пратэстуюць, тым больш, што на помнік ахвярам савецкага рэжыму ўжо сабраная неабходная колькасць грошай. Іншага сродку барацьбы, акрамя галадоўкі, самі сталінскія вязні не бачаць. Галадоўку пратэсту, распачатую Ганнай Бокач, могуць падтрымаць і іншыя актывісты асацыяцыі.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

Пікет у скверы «трох марксістаў»

Сёння ў адным з людных месцаў Мінска — у Міхайлаўскім скверы, дзе сыходзяцца вуліцы Свяддлова, Кірава і Маркса, адбудзецца пікет у абарону Беларускага гуманітарнага ліцэя.

Пікет дазволены гарадскімі ўладамі. Сябры бацькоўскага камітэта і вучні ліцэя выйдучь з плакатамі, будуць раздаваць улёткі і збіраць подпісы ў падтрымку ліцэя, які ўлада збіраецца фактычна ліквідаваць.

У мінулым годзе ліцэісты і іх родныя ўжо праводзілі вулічныя акцыі пратэсту, у тым ліку і несанкцыянаваныя. Тады змаганне ішло за будынак ліцэя па вуліцы Кірава, які хацела адабраць ведамства Івана Ціцянкава. Каб сарваць гэтыя планы, змагацца прыйшлося больш месяца. Зараз, як лічыць бацькоўскі камітэт, лягчэй не будзе, але пікетоўшчыкі ўпэўненыя, што сілаў вытрымаць чарговую асаду ў іх холіць. Пікет будзе выстаўлены ў два этапы: з 12 да 14 і з 17 да 19 гадзінаў.

Алесь ПАЎЛОВІЧ

Старавойтава нельга трымаць у турме

Так вырашыла медыцынская экспертыза

Членам сям’і Васіля Старавойтава ўдалося дамагчыся для яго незалежнай медыцынскай экспертызы.

Сваякі і адвакат былога старшыні калгаса, якога восьмы месяц трымаюць у следчым ізалятары, запатрабавалі гэтай экспертызы ў сувязі з рэзкім пагаршэннем стану здароўя 74-гадовага В.Старавойтава. У выніку медыцынскага абследавання эксперты зрабілі выснову, што цяперашні стан здароўя Старавойтава не дазваляе ўтрымліваць яго пад вартаю. Аднак вынікі медыцынскай экспертызы аўтаматычна яшчэ не значаць, што Старавойтава выпускаць. Зараз усё будзе залежаць ад следства: ці палічыць яно хворага дзеда вельмі небяспечным злачынцам, якога трэба абавязкова трымаць у турме, нават не зважаючы на стан здароўя?

Вадзім КАЗНАЧЭЎ

Гігант спыніўся

На мінулым тыдні перасталі дыміць коміны гіганта хіміі гродзенскага аб’яднання «Азот»: яно стала на капітальны рамонт.

Гэта адбылося ўпершыню. Нават у савецкія часы ўлады не дазвалялі сабе спыняць прадпрыемства, якое пастаянна давала валюту. Але цяпер зрабіць гэта давялося, бо ўзнікла пагроза аварый на састарэлым абсталяванні. Рамонт будзе каштаваць дзесяткі мільярдаў рублёў, і напачатку ліпеня «Азот» зноў запрацуе напоўніцу.

Ёсць і яшчэ адна прычына, чаму неабходна адрамантаваць «Азот». На сусветным рынку яго прадукцыя робіцца неканкурэнтаздольнай. У Аб’яднаных Арабскіх Эміратах асвоілі тэхналогію і такую ж самую прадукцыю прадаюць па ніжэйшых коштах.

Дарэчы, «Азот» і яшчэ адно хімічнае прадпрыемства даюць у гарадскі бюджэт Гродна каля 60% усіх грошай.

Алесь ВОЙЦІК

Трэба да натарыуса — станавіся ў чаргу

Нядаўні ўказ Лукашэнкі робіць практычна немагчымай прыватную натарыяльную дзейнасць. Таксама гэтым указам улада спрабуе заднім чыслом прымусіць прыватных натарыусаў заплаціць ёй мільярдныя сумы.

Упершыню мне давялося сутыкнуцца з нашай натарыяльнай сістэмаю гадоў шэсць таму — трэба было заверыць копію дыплама. Фармальна дробязь нечакана (для мяне, недасведчанага) ператварылася ў вялікую праблему. Прышоўшы ў раённую кантору ў сярэдзіне дня, я адразу зразумеў, што «лавіць» там няма чаго.

Другім разам я з’явіўся а 7-й гадзіне раніцы, прастаяў ля паважнай дзяржаўнай установы ўвесь дзень і трапіў у кабінет перад самым закрыццём. «Зараз без дзесяці шэсць, — сказала натарыус, — да канца працоўнага дня я вас абслужыць не паспею». «Але ж я не кватэру купляю, а ўсяго толькі копію дыплама хачу заверыць», — пераконваў я. «Усё роўна не паспею: я павінна правяраць кожную літару», — быў адказ. Ніякія ўгавор-

ванні і спасылкі на тое, што прастаяў у чарзе цэлы дзень, ні чаго не прывялі.

Першы прыватны натарыус

«За год я ажыццяўляла прыкладна 10 тысяч натарыяльных дзеянняў, — гаворыць прыватны натарыус Антаніна Турмовіч. — Раённая натарыяльная кантора ў Мінску ажыццяўляе прыкладна 20 тысяч, але там працуюць чалавек дзесяць».

На сённяшні дзень у Беларусі працуюць 109 прыватных натарыусаў (59 з іх — у Мінску). Антаніна Турмовіч была першым чалавекам, які атрымаў у 1993 годзе ліцэнзію на прыватную натарыяльную дзейнасць. «Тады міністэрства юстыцыі заахвочвала натарыусаў да гэтай новай справы, — расказвае А.Турмовіч. — Нам гарантавалі, што калі эк-

Амаль год падарожнічае па каталіцкіх парафіях Беларусі драўляная копія вядомай у Еўропе Маці Божай Фацімскай.

У касцёлах, дзе яна пабывала, застаецца яе зменшаная копія. Гэтую фігурку можна атрымаць на суткі і памясціць у сваім доме або кватэры. Дзеля гэтага трэба пакінуць свае пашпартныя дадзеныя і запісацца на чаргу. Так робяць, у прыватнасці, вернікі з парафіі Гродзенскага Фарнага касцёла. На жаль, некаторыя з іх праўляюць «недyscyплінаванасць» і затрымліваюць Маці Божую на некалькі дзён.

Адам ЗАНЕЎСКІ

На здымку: Маці Божая Фацімскай адпраўляецца ў чарговы касцёл.



Багаты кліент «Маленькага прынца»

На вельмі непрыемным пытанні давялося адказаць у Мінскім гарадскім судзе Аляксандру Сазонаву, міністру прадпрымальніцтва.

Ён быў выкліканы ў суд для дачы паказанняў па справе бізнесмена А.Саманкова, якога абвінавчваюць у дачы хабару. (Па версіі следства, Саманкоў спрабаваў даць хабар менавіта Сазонаву.) Распавёўшы, як «усё было», Сазонаў нечакана быў азнаёмлены з дакументамі, якія прадставіла абарона Саманкова. Гэта былі квітанцыі разлікаў па крэдытнай картцы сістэмы Euro-card, якія сведчылі аб тратах нейкага Аляксандра Сазонава ў розных гарадах Еўропы. Усяго было прадстаўлена разлікаў на 9.380 нямецкіх марак. З іх 5.371 марка была патрачаная ў Англіі (пераважна ў Лондане) у перыяд з 7 па 12 лістапада 1997 года. Як вынікае з дакументаў, А.Сазонаў жыў у лонданскім «Тауэр гатэлі» на «шырокую ногу» (за шэсць дзён патраціў 2.335 марак), яшчэ 530 марак патраціў на экскурсіі па Лондане і паездку ў Оксфард, 1.808 нямецкіх марак

ён «спусціў» у ювелірнай краме.

На адной з квітанцый былі зафіксаваныя разлікі ў Германіі, на сусветна вядомым курорце Бадэн-Бадэн (той самы, дзе калісьці Фёдар Дастаеўскі прайграўся ўшчэнт у карты). Уладальнік Еўракарты нумар 52325602 55007884 (апошнія чатыры лічбы — асабісты нумар) прыехаў у Бадэн-Бадэн 31 снежня 1996 года. Тут у гатэлі Der Kleine Prinz («Маленькі прынец») А.Сазонаў сустрэў новы 1997 год і прабываў да 5 студзеня, заплаціўшы 2.404 нямецкія маркі. За пяць дзён!

«Ці вашыя гэта траты зафіксаваныя ў дадзеных дакументах?» — такое пытанне было зададзена міністру ў судзе. Аляксандр Сазонаў адказаў суддзі і адвакату, што не мае ніякага дачынення да прад’яўленых папераў. Далейшыя спробы адваката высветліць, ці бываў Сазонаў у пачатку 1997 года ў Бадэне, ці ў лістападзе таго ж



Міністр А.Сазонаў сцвярджае, што гэта не ён траціў тысячы марак у Германіі і Англіі.

года ў Лондане, суддзёю Васілевічам былі адхіленыя. «Яны не тычацца сутнасці справы», — патлумачыў суддзя. Хаця высветліць гэтыя пытанні было лягчэй лёгкага — дастаткова было паглядзець у замежны пашпарт А.Сазонава-міністра.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

У Лідзе разбураць гаражы

Лідскі гарвыканкам прыняў рашэнне пачаць змаганне з гаражамі, пабудаванымі без дазволу.

Такіх пабудоў хапае ў розных частках горада, але асабліва шмат іх у мікрараёне «Індустрыяльны», які знаходзіцца на самым водшыбе. Ягонны жыхары пабудавалі ажно 442 гаражы і 133 хлעўчкі, прычым без дазволу архітэктурнай службы. Гарадскія ўлады вырашылі перайсці ад слоў да справы і разбурыць незаконныя пабудовы. Але гаспадары гаражоў гатовыя «грудзьмі стаць» супраць бульдозера.

Адам ЗАНЕЎСКІ

Адзінокім могуць даць ложак у бальніцы

Ужо амаль паўтысячы састарэлых жывуць у бальніцах Магілёўскай вобласці.

Колькасць такіх кінутых людзей расце. Звычайна яны адзінокія, без належнага дагляду. Але большасць з іх не можа разлічваць на дом састарэлых: у іх ёсць сваякі, дзеці, унукі, але ў той жа час нібыта і няма — не прыходзяць, не дапамагаюць.

Вось і знайшлося выйсце. У вясковых і раённых бальніцах вызвільваюць пэўную колькасць ложкаў і аддаюць іх старым. Тыя могуць жыць тут па правілах да паўгода, але здараецца, што і даўжэй: ніхто ж не выганіць беднага, адзінокага старога чалавека. Дый людзям не хочацца пакідаць месца, дзе ім забяспечаны хоць нейкі дагляд. 70% пенсіі дзяды і бабулі аддаюць бальніцы.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

СВАБОДА

НАВІНЫ

ў Internet:

http://www.belarus.net/MassMedia/Newspaper/Svaboda/

В Беларуси «победил» Лебедь

Результаты соцопроса, проведенного в Беларуси лабораторией «Новак», оказались весьма любопытными. Один из вопросов был задан в очень сослагательном наклонении, с тремя частицами «бы». Этот вопрос моделировал ситуацию, которая на сегодняшний день, слава Богу, является чисто умозрительной: возможность участия белорусских граждан в выборах российского президента.

Выяснилось, что самым популярным российским политиком среди белорусов является известный генерал Александр Лебедь, избранный недавно губернатором Красноярского края. Правда, среди наших сограждан он располагает весьма относительным большинством: всего лишь около 10%. Менее чем на 1% от него отстал нынешний президент России Борис Ельцин (см. таблицу).

«Если бы в ближайшее время состоялись выборы президента России и вы могли бы принять в них участие, за кого из известных российских политических деятелей вы бы голосовали?»

Лебедь	9,3
Ельцин	8,4
Черномырдин	8,0
Явлинский	6,8
Немцов	5,1
Зюганов	4,2
Жириновский	2,8
Лужков	2,8
Кириенко	2,5
Наздратенко	0,3
Селезнев	0,3
Чубайс	0,3
Рыжков	0,2
Анпилов	0,1
Гайдар	0,1
Горбачев	0,1
Лисицын	0,1
Лукьянов	0,1
Новодворская	0,1
Рыбкин	0,1
Тулеев	0,1
Федоров	0,1
Нет такого	1,0
Затрудняюсь ответить	11,4
Нет ответа	35,7

Результаты опроса свидетельствуют о том, что российские демократы (при всей условности этого термина) пользуются у белорусов гораздо большей поддержкой, нежели демократы отечественные. Следующие места в списке заняли В.Черномырдин, Г.Явлинский и Б.Немцов, опередившие Г.Зюганова и В.Жириновского. Это значит, что наши избиратели в принципе готовы поддержать демократов — но то ли в родных широтах они пока не находят подходящих фигур, то ли эти фигуры не «раскручены».

Одновременно результаты опроса показывают, что «горячее стремление» граждан Беларуси объединиться с Россией в одно государство, о чем трубят наши официозные СМИ, является сильно преувеличенным. «Великие российские интеграторы» Г.Селезнев, Н.Рыжков, А.Тулеев и В.Анпилов, многократно «светившиеся» на экранах белорусского телевидения и в государственных газетах, набрали всего лишь десятки доли процента — от 0,1 до 0,3. Более того, почти половина опрошенных вообще не стала отвечать на вопрос, кого бы они поддержали на выборах президента России. Думается, не последнюю роль здесь сыграл тот факт, что многие граждане Беларуси не представляют и не хотят допускать возможности своего участия в выборах главы соседнего государства, и воспринимают это примерно как вопрос о кандидатах в президенты США или Франции, либо по крайней мере Польши или Литвы.

Вадим КАЗНАЧЕВ

Праздник Декларации? Вносите декорации!

Российская «Общая газета» комментирует эпохальный документ главного защитника прав и свобод человека

Раз и навсегда прикусят языки оппозиционные силы Беларуси и злопыхатели из разных стран, когда ознакомятся с документом, утвержденным указом президента Лукашенко. Ибо речь идет о плане мероприятий по празднованию в республике 50-летия Всеобщей декларации прав человека.

Этим вечным диссидентам, бесконечно ноющим либералам наконец-то будет показана во всей красе страна, где права человека не пустой пшик.

Прежде всего к празднику будет создан национальный логотип, отражающий всю суть и прелесть вышеозначенного юбилея. Логотип будет предложен народу «для широкого использования». Как намечено в плане, тексты отдельных статей декларации будут опубликованы «на троллейбусах, автобусах, трамваях и других средствах общественного транспорта». Ну, а полный текст будет издан в виде буклета, разослан всем получателям почтовой корреспонденции, вывешен на досках объявлений на предприятиях, в колхозах и учреждениях. Наверняка его вывешат и там, где сегодня сидят за нелюбовь к своему президенту уличные бузотеры из Белорусского Народного Фронта. Если праздник — то для всех!

Курс «Права человека» войдет и в программы подготовки офицеров и сержантов милиции. Пусть любители митинговщины не кричат, что их разгоняют малообразованные и не знающие основ демократии парни.

Особую гордость создателей



плана должен вызвать пункт о проведении научно-практической конференции «Эволюция прав человека и их применение в Республике Беларусь». Действительно, права человека, как и он сам, имеют обыкновение эволюционировать. Вчера это было, скажем, право на жизнь, а сегодня уже на что-то прямо противоположное. Потом надо же учитывать специфику страны, особенности темперамента ее руководителя, его симпатии к той или иной форме демократии. И если Александр Григорьевич однажды сказал, что у фашистской Германии тоже было чему поучиться, то он этим показал лишь одно — как человек должен пользоваться правом на выражение своих мыслей и чувств.

Вообще надо заметить, что никто в республике не реализовал так свое право на свободу слова, как ее президент. Может быть, в ходе празднования юбилея Декларации к Александру Григорьевичу добавится кто-то еще. Потому как план обещает буквально захлестнуть страну ветром свободы.

А кому мероприятия не нравятся — тому и права человека, наверное, ни к чему. Такие отщепенцы по-прежнему будут строчить письма в международные инстанции.

Что ж, пусть клепают! Конверты и марки с эмблемой Всеобщей декларации планом мероприятий тоже предусмотрены.

Юрий СОЛОМОНОВ,
«Общая газета»

Казахстан

Золотая Астана

Участники саммита шести тюркоязычных государств — Казахстана, Туркмении, Узбекистана, Киргизии, Азербайджана и Турции, а также руководители некоторых сопредельных регионов имели возможность наблюдать пышные торжества по случаю презентации новой столицы Казахстана — города Астаны.

Ровно год назад, 10 июня 1997 года, центру Акмолинской области городу Акмоле был присвоен статус столицы. Затем указом президента Нурсултана Назарбаева ей было дано новое имя. Старое название, которое переводится как «белая могила», вызывало ненужные ассоциации. Перевод столицы из прекрасной Алма-Аты руководителем суверенного государства объясняет желанием быть поближе к перекрестку крупнейших континентальных магистралей. Некоторые злые аналитики видят в этом еще и попытку покрепче зафиксировать суверенитет Казахстана над северными территориями.

Перенос столицы обошелся республике в 20 млрд. долларов, в пересчете на каждого жителя, включая младенцев и стариков, — более тысячи долларов. Трудящиеся зарабатывают здесь в среднем по 20-30 долларов в месяц, так что могут смело называть свою столицу золотой. Зато стало красиво. Переделано все — от фасадов зданий Астаны до железных и автодорог, соединяющих ее со старой столицей.

Несмотря на заверения правительства и президента, что все деньги, даже на торжественное открытие города, выделены инвесторами и компаниями, работающими в Акмолинской свободной экономической зоне, известно, что большую часть средств правительство получило, выпустив долговые обязательства. Например, на реконструкцию железной дороги Алма-Ата—Акмола у ЕБРР был взят кредит в размере 80 млн. долларов. Кроме возведения объектов городской инфраструктуры и прокладки коммуникаций, была проведена подготовительная работа и с историей Астаны. О достойном историческом прошлом города будет напоминать триумфальная арка в центре города. У подножия арки торжественно предадут земле кости воина-казаха, погибшего в Аныракайской битве в 1727 году. Можно не сомневаться, что арка будет предельно величественной, ведь в ее возведении примет участие творческая группа российского скульптора Зураба Церетели.

Михаил ГРИГОРЬЕВ

Индия

Беспощадное солнце

По меньшей мере 2.700 индийцев погибли от тепловых и солнечных ударов в результате небывало жаркой погоды, установившейся с начала мая на огромных пространствах страны.

По информации агентства Associated Press, наиболее кризисная обстановка сохраняется в восточном штате Орисса, где 48-градусная жара по-прежнему ежедневно уносит десятки человеческих жизней. Там погибли уже 1.300 человек. Власти вынуждены закрыть все общественные места и запретить уличную торговлю.

Б.П.

«Комбат» с молотка

Офицер Красной Армии, вскинув руку с пистолетом, звал в атаку солдат... со страницы «Уолл-стрит джорнэл».

Человеку из СССР эта знаковая с детства фотография, помещенная в американской газете, подсказывала вполне логичное, на первый взгляд, объяснение: по случаю недавней 53-й годовщины Победы в Америке решили вспомнить, что во Второй мировой войне помимо «великих тихоокеанских битв» был еще и Сталинград. Однако догадка оказалась неверной. В газетной статье речь шла о товаре, проданном на аукционе, причем по довольно низкой цене — 550 долларов.

Дэйл Каплан, директор фотоотдела нью-йоркской фирмы «Суонн галлериз», проводившей торги, подтвердила: фотография «Комбат» Макса Альперта действительно ушла с молотка в апреле нынешнего года. Покупатель — американец. Однако, по ее словам, Россия может не беспокоиться об утрате национального достояния: продан относительно недавний отпечаток класси-

ческого фотопроизведения, датированного 1942 годом, с подписью автора, фотокопир ТАСС. И это не единичный пример.

«В последнее время к нам поступает много русских фотографий, — сказала Дэйл Каплан. — Высоким спросом пользуются фотографии времен Второй мировой войны, снимки в духе соцреализма — парады, спортивные состязания, все, что показывает героическую суть коммунистической идеологии, а также, конечно, произведения всемирно известных фотографов. Но в то же время рынок очень молод. Многие коллекционеры просто не имеют представления об именах, образующих пантеон советской фотожурналистики. Однако каждый год выходит все больше материалов, организуются выставки, публикуются книги...»

По мнению ряда американских искусствоведов, мы живем в период переоценки зна-



чения фотографии. Ранее в массовом сознании она была лишь разновидностью информации. Теперь же на волне общественного интереса фотография встает в один ряд с великими произведениями живописи, становится предметом серьезного коллекционирования. Кстати, Дэйл Каплан решительно не согласна с предположением, что фотографии из России

распродаются в Америке фактически за бесценок. «Отпечатки, датируемые 30-ми годами, приносят много денег — иногда 3 тысячи долларов и более, — подчеркивает она. — Все зависит от ситуации, но факт заключается в том, что интерес к подобным фотоматериалам неуклонно растет, и мы активно занимаемся их рекламой».

Юрий КИРИЛЬЧЕНКО

Расизм жив. Человек мертв

Зверское убийство потрясло Соединенные Штаты Америки.

В тexasском городке Джаспер трое членов белой расистской группировки избили до полусмерти 49-летнего чернокожего Джеймса Бёрда. Затем они привязали его к бамперу своего грузовика и протаскили около 3-х километров по проселочной дороге. Как сообщило агентство *Reuter*, полиция обнаружила расчлененное тело Бёрда спустя несколько дней. По подозрению в совершении убийства минувшим вечером было задержано трое молодых людей. Старшему из них 31 год, двум другим — по 23. Все они принадлежат к одной из тexasских расистских организаций. На время следствия преступники будут находиться в тюрьме без права освобождения под залог. Несмотря на то, что юг США никогда не был свободен от расизма, это ужасное происшествие повергло в состояние шока весь Техас, особенно черное население. Президент Клинтон уже заявил, что по этому делу будет проведено самое серьезное расследование.

Б.П.

4АПОШНЯЯ ПАЛАСА

НАВІНЫ

16 чэрвеня 1998 г., № 63

Лавіся рыба толькі вялікая

Сапраўды пашанцавала рыбаку Аляксандру Шуту з райцэнтра Круглае Магілёўскай вобласці.

Кожны мог бы ганарыцца та-кім уловам, які атрымаўся ў Аляксандра. Шчупака метровай даў-жыні і вагой амаль 10 кг рыбак выцягваў з вады паўгадзіны. Больш як 20 гадоў Аляксандр Шут ловіць рыбу, але такая ры-біна яму трапілася ўпершыню.

Іван ЗАСАДА

Усё больш прытонаў

З пачатку года ў Магілёўскай вобласці міліцыя завяля ажно 92 крымінальныя справы, звязаныя з наркатыкамі.

Паводле міліцэйскай статыс-тыкі, збыт наркотыкаў вырас у 2 разы. Яшчэ больш вырасла коль-касць выяўленых прытонаў, дзе выраблялася і спажывалася нар-катычнае зелле. Калі за ўвесь мінулы год быў зарэгістраваны ўсяго адзін такі прытон, то з па-чатку 1998 г. — ужо 12.

Іван ЗАСАДА

Футбол – это не секс

Главный тренер сборной Англии по футболу Глен Ходдл был весьма озадачен вопросом журналистов о сексуальной жизни своих игроков. «Это не самая важная проблема для нас», — отпарировал он на пресс-конференции, когда журналисты напомнили ему, что на последних Олимпийских играх в Нагано для хоккеистов многих стран были созданы условия, чтобы они могли жить в отеле вместе с же-нами или подругами. «И во-обще, на определенном этапе для команды и для игры луч-ше, чтобы футболисты не за-нимались сексом вообще», — резюмировал Ходдл, на что журналисты ответили дру-жим смехом.

А что скажут своему шефу футболисты?

Черный рынок красных билетов

Билеты на футбольные мат-чи чемпионата мира, которые проходят в Марселе, — крас-ного цвета. Купить их практи-чески невозможно: все давно распродано. Но есть в Марсе-ле место — а именно английс-кий паб *Red Lion*, — где би-леты есть, но стоят они там в 5-10 раз дороже своей офици-альной цены. Суммы доходят до 1.500 франков (300 дол-ларов).

Но это все же настоящие би-леты. Кроме того, в Марселе действует широкая сеть рас-пространения билетов, кото-рые стоят в принципе недоро-го, но не гарантируют места на стадионе, потому что — фаль-шивые. Полиция пока бессиль-на в борьбе с «фальшивоби-летчиками».

Михаил ГРИГОРЬЕВ

Багатыя не хочуць быць алкаголікамі

У Гомельскім абласным наркалагічным дыспансеры стаяць на ўліку 22 тысячы алкаголікаў і больш за 1 тысячу наркаманаў (апошніх ва ўсёй краіне налічваецца 2.600 чалавек).

— Аднак гэтыя лічбы — толькі вяршыня айсберга, — лічыць за-гадчык кансультатыўнага аддзела дыспансера В.Грышын. Бо тыя, хто звяртаецца па дапамогу добраахвотна, на ўлік не ставяцца.

Дарэчы, калі раней у наркадыспансер звярталіся ў асноўным муж-чыны сярэдняга ўзросту, у якіх узнікалі праблемы ў сем’ях, дык ця-пер часцей прыходзіць моладзь. Звычайна гэта бізнесмены або ка-мерсанта, якія зразумелі, што, нават маючы вялікія грошы, каб жыць нармальна і радавацца жыццю, трэба быць цвярозым.

Ядзвіга КОПАЦЬ

Каменданцкая гадзіна для садаводаў

Гарадскія ўлады Гомеля забаранілі выкарыстоўваць пітную ваду для паліву прысядзібных участкаў. Парушальнікам пагражае высокі штраф.

Не будучь пераследвацца толькі тыя гомельцы, якія маюць звыч-ку паліваць гароды па начах — з 11 гадзін вечара да 5 гадзін рани-цы. А вось кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацыяў, якія адважа-цца выкарыстоўваць пітную ваду на паліўку тэрыторыяў і зялёных насаджэнняў, будучь штрафваць незалежна ад часу сутак.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

Кураняты прыляцелі!

Больш за 40.000 куранятаў прывёз у Магілёў з Германіі спецыяльна зафрахтаваны самалёт.

Жывы груз прыбыў з Магдэбурга на адрас мясцовай птушкафа-быры. Тут спадзяюцца, што з нямецкіх куранятаў вырастуць дарос-лыя птушкі асабліва прадукцыйнай курынай пароды. Фабрыка за-плаціла за жоўтых птушанят больш за 300.000 дойчмарак.

Іван ЗАСАДА

Мир от футбола сходит с ума

Политические события и лидеры отошли на второй план, уступая первые полосы газет и дебютные репортажи теленовостей футбольным кумирам и сообщениям из Франции, где на стадионах 10 городов проходит финальный турнир чемпионата мира по футболу.

Поединки первого тура про-шли в упорной борьбе и выяви-ли примерное равенство сил. Из первых 10 матчей половина за-кончилась вничью. Еще в трех преимущество одной из команд было минимальным, в том чис-ле четырехкратных чемпионов мира и главных фаворитов ны-нешнего первенства сборной Бразилии над командой Шот-ландии — 2:1. Самой крупной победы добились хозяева чем-

пионата — французы, разгро-мившие ЮАР — 3:0. В этом мат-че дважды поразил свои ворота защитник Пьер Исса. Дурной пример заразителен: опытней-ший вратарь сборной Испании Антони Субисаррата в поедин-ке с Нигерией после прострела полузащитника соперников Ла-валя в падении отбил мяч в соб-ственные ворота. А всего уже за-фиксировано 6 подобных случа-ев — своеобразный рекорд.

САМЫЕ ДОРОГИЕ ИГРОКИ				
Игрок	Страна происхождения	Из какого клуба продан	В какой клуб продан	Сумма трансфера, млн. долларов
Денилсон	Бразилия	"Сан-Паулу" (Бразилия)	"Бетис" (Испания)	41
Роналдо	Бразилия	"Барселона" (Испания)	"Интер" (Италия)	36
Алан Ширер	Англия	"Блэкберн" (Англия)	"Ньюкасл" (Англия)	27
Кристиан Вьери	Италия	"Ювентус" (Италия)	"Атлетико" (Испания)	22
Марсело Салас	Чили	"Ривер Плейт" (Аргентина)	"Лацио" (Италия)	18
По данным газеты "Спорт-Экспресс"				

Футболист номер один

Лучший футболист мира бразилец Роналдо (на снимке) удостоен памятника при жизни.

В парижском музее Гревэн одновременно с началом чем-пионата мира по футболу представили восковую фигуру знаменитого бразильца, сооб-щает *Reuter*. Роналдо оказал-ся в одной компании с прези-дентом США Биллом Клинто-ном, генералом Де Голлем, су-пермоделью Клаудией Шиф-фер, теннисистом Питом Сам-prasом и другими знаменитос-тями. Восковой Роналдо дей-ствительно очень похож на оригинал.

Б.П.



Немцы пабудавалі камунізм у Мазыры

Кожны аўторак і чацвер у фae Мазырскай паліклінікі № 1 збіраецца велізарны натоўп людзей.

Хворыя з усяго горада пры-ходзяць сюды, каб па рэцэптах урачоў бясплатна атрымаць лекі. А пастаўляюцца бясплатныя ме-дыкаменты ў Мазыр з Нямеччы-ны. Кантралюе работу дабрачы-най аптэкі доктар Карл Хайнц Ёахім.

Алена НЕСЫН

Дранікі на Чорным моры

Чэрыкаўскае кулінарнае вучылішча Магілёўскай вобласці вырашыла, што яго навучэнцам лепш за ўсё праходзіць практыку на Чарнаморскім узбярэжжы.

Амаль 110 чалавек паехалі на поўдзень. Там яны здолеюць не толькі папрактыкавацца на страўніках курортнікаў, але і за-рабіць за гэтую працу. Ды, можа, яшчэ і здароўе падправяць...

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

К относительным неожидан-ностям чемпионата можно от-нести ничейные исходы матчей Норвегия — Марокко, Италия — Чили, завершившиеся с одина-ковым счетом 2:2, а также по-беду Нигерии над Испанией — 3:2. Впрочем, именно нигерий-цы завоевали два года назад в Атланте титул олимпийских чем-пионов. 11 футболистов из того золотого состава прибыли нын-че во Францию.

Нелишне вспомнить, что луч-шими командами планеты пре-жде становились: четырежды сборная Бразилии (1958, 1962, 1970, 1994), по три раза — сбор-ные Италии (1934, 1938, 1982) и Германии (1954, 1974, 1990), дважды — Уругвая (1930, 1950) и Аргентины (1978, 1986), один раз — Англии (1966).

Семен ПЛОЦ

Даты і лёсы

16 чэрвеня

1903. Аўтамеханік Генры Форд заснаваў аўтамабільную кампа-нію *Ford Motor*. У гэты ж дзень была зарэгістраваная гандлёвая марка іншай знакамітай кампаніі — *PepsiCo*.

1937. У пералынку паміж паседжаннямі XVI з’езда КП(б)Б за-стрэліўся старшыня ўрада БССР Аляксандр Чарвякоў. Адзін з за-снавальнікаў БССР і СССР, Чарвякоў быў прыхільнікам курсу бела-русізацыі, што дало падставу ўдзельнікам з’езда абвінавачіць яго ў нацыяналізме.

1947. У Мінску пачаўся судовы працэс над удзельнікамі Саюза беларускіх патрыётаў — падпольнай арганізацыі навучэнцаў Глы-боцкага і Пастаўскага педвучылішчаў: 33 члены СБП былі асуджа-ныя да 5—25 гадоў зняволення. Увосень таго ж года былі асуджа-ныя яшчэ 10 чалавек.

1948. У Кітаі адбылася першая ў гісторыі спроба ўгону пасажыр-скага самалёта. Камандзір карабля адмовіўся падпарадкоўвацца загадам піратаў. Пачалася страляніна, і самалёт разбіўся. Загінулі ўсе, апрача галавара бандытаў.

1958. Пасля закрытага судовага працэсу ў Будапешце быў паве-шаны Імрэ Надзь — былы прэм’ер-міністр Венгрыі, які ў 1956 г. абвесціў пра аднаўленне шматпартыйнай сістэмы і выхад краіны з Варшаўскага дагавору.

1963. Валянціна Церашкова стала першай жанчынай, што паляце-ла ў космас: на караблі «Восток-6» яна зрабіла 48 віткоў вакол Зямлі.

17 чэрвеня

1793. У Гародні сабраўся апошні сойм Рэчы Паспалітай. Палац, у якім ён праходзіў, быў абкружаны расійскімі войскамі. Была пры-нятая новая Канстытуцыя краіны, якая аднаўляла выбарнасць кара-лёў, але з правам вета караля на рашэнні сойма. Сойм даў маў-клівую згоду на друпт падзел Рэчы Паспалітай.

1818. Нарадзіўся вядомы французскі кампазітар Шарль Гуно, аўтар оперы «Фауст». У гэты ж дзень у 1882 г. нарадзіўся адзін з буйнейшых кампазітараў нашага стагоддзя Ігар Стравінскі. Дарэ-чы, бацька аўтара «Вясны свяшчэннай» і «Жар-птушкі» быў белару-сам з Рэчыцкага павета.

1823. Чарльз Макінтош запатэнтаваў непрамакальную тканіну для плашчоў і парасонаў.

1890. У Мінску адкрыўся гарадскі тэатр (цяпер — імя Янкі Купалы).

18 чэрвеня

1840. Мікалай I падпісаў указ пра замену ў афіцыйных дакумен-тах тэрмінаў «Беларусь» і «Літва» («беларускія і літоўскія губерні») на «Северо-Западный край».

1942. Нарадзіўся адзін з лепшых кампазітараў сучаснасці Пол Макартні. Больш за 30 ягоных песень выходзілі на першае месца ў брытанскіх хіт-парадах, у тым ліку больш дзесяці ўжо пасля распаду *The Beatles*. Апошнім часам піша таксама сімфанічную музыку. Ле-тась брытанская каралева ўзнагародзіла Пола шляхецкім тытулам.

1955. У Чыкага нарадзілася найвышэйшая з жывых жанчын Сэн-дзі Ален. Ужо ў 10 гадоў яе рост дасягаў 190 см, а ў 22, калі ёй зрабілі аперацыю на гіпофізе, каб спыніць далейшы рост, — 231,7 см. Ця-пер яна працуе сакратаркай у офісе, носіць абутак 50-га памеру.

1983. Амерыканцы ўпершыню запусцілі ў космас (у складзе экі-пажа чаўнака *Challenger*) жанчыну — Салі Райд. Раней лічылася, што мець жанчыну на борце небяспечна, але карабель праз ты-дзень шчасліва вярнуўся на Зямлю.

Падрыхтаваў

Юрась БАРЫСЕВІЧ

Королевская бухгалтерия

Несмотря на то, что в наше время короли царствуют, но не правят, живут они по-прежнему роскошно.

Только телефонных счетов в Букингемском дворце за год накапли-вается на миллион долларов. Ежегодно на «мелкие расходы» королевы Елизаветы II выделяется 14 миллионов долларов. Содержание коро-левских замков и дворцов, считающихся национальным достоянием, обходится в 28 миллионов. Плюс расходы на поездки, охрану... В ре-зультате королевская семья ежегодно изымает из британской казны 110 миллионов долларов.

В Испании жизнь значительно дешевле — испанский король Хуан Карлос получает 7,5 миллиона долларов в год на личные и 25 миллио-нов — на все прочие расходы.

Годовой бюджет шведского короля — 10 миллионов долларов. При-мерно такой же суммой довольствуется и голландская королева Беат-риса.

И только один монарх не стоит государственной казне ни копейки — принц Лихтенштейнский. Он — глава своего государства и министр иностранных дел в одном лице. Да к тому же еще и миллионер.

Маленькие радости миллионера

Американский миллионер Алан Гринберг пожертвовал 1 миллион долларов в пользу бедных мужчин.

Деньги пойдут на приобретение чудодейственного лекарства «Ви-агра», которое повышает мужскую потенцию. Бедные слои населе-ния не могут позволить себе чудо-пилюли по 10 долларов за штуку. Поэтому Алан Гринберг решил, по его словам, «доставить удоволь-ствие сотням людей», ведь земных радостей достойны не только богатые американцы.

Гринберг известен своими эксцентричными жестами. Например, не так давно он за свой счет оборудовал несколько санузлов в од-ном из госпиталей Нью-Йорка. И велел в каждом отхожем месте повесить мемориальную доску в честь своего брата.

Михаил ГРИГОРЬЕВ